

Kontext poslednej zásady kvality tvorby miesta a krajiny reflektuje aj požiadavky na zmeny, ktoré sa na európskej úrovni pretavili do spoločnej iniciatívy Európskej Komisie s názvom Nový európsky Bauhaus. Cieľom tejto iniciatívy je vytváranie mostov medzi rôznymi prostrediami, disciplínami vedy a techniky, umenia a kultúry, ktorá má uľahčiť a riadiť spoločenskú transformáciu podľa troch neoddeliteľných hodnôt:

1. udržateľnosť, od klimatických cieľov po obehovosť, nulové znečistenie a biodiverzitu,
2. estetika, kvalita zážitku a štýl nad rámec funkčnosti,
3. inklúzia, od oceňovania rozmanitosti po zabezpečenie prístupnosti a cenovej dostupnosti.

§ 5

Vymedzenie základných pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) územím časť zemského povrchu, ktorého určenie veľkostnej jednotky závisí od stupňa územnoplánovacej dokumentácie,
- b) osobitným územím časť územia, pre ktoré sú stanovené špecifické podmienky priestorového usporiadania a funkčného využívania v danej územnej časti, ktorej charakter, osobitosti a význam sa má v území zachovať, chrániť, obnoviť alebo rozvíjať; osobitným územím je aj územie významné z hľadiska zabezpečenia obrany štátu a bezpečnosti štátu, ochrany prírody, biodiverzity a krajiny,
- c) regiónom časť územia, ktorého územný obvod je zhodný s územným obvodom samosprávneho kraja,
- d) mikroregiónom časť územia regiónu alebo viacerých regiónov pri spoločných hraniciach, pre ktoré sú charakteristické potreby územného rozvoja viacerých obcí alebo iného špecifického územia najmä z hľadiska životného prostredia, ochrany a tvorby krajiny, ochrany historického a kultúrneho dedičstva, rozvoja hospodárstva a cestovného ruchu za súčasného splnenia podmienok pre udržateľný územný rozvoj a tvorbu krajiny mikroregiónu,
- e) urbanistickou koncepciou dlhodobý zámer priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia, dopravnej infraštruktúry, technickej infraštruktúry a krajinnej štruktúry; v závislosti od stupňa územnoplánovacej dokumentácie sa urbanistická koncepcia zabezpečuje sústavou podmienok a regulatívov v súlade s cieľmi územného plánovania,
- f) priestorovým usporiadaním územia skladba hmotných a funkčných prvkov v území a väzieb medzi nimi, ktorou sa dosahuje optimálna organizácia územia a udržateľný rozvoj územia pri zohľadnení súčasného stavu a hodnôt územia a krajiny,
- g) funkčným využívaním územia spôsob využívania územia podľa druhu prevádzok alebo činností v ňom, v členení na základnú funkciu, prípustnú funkciu a neprípustnú funkciu pri zohľadnení potrieb rozvoja spoločnosti a súčasného stavu a hodnôt územia a krajiny,
- h) priestorovo-funkčným celkom vymedzená časť územia mikroregiónu, obce alebo zóny so spoločnou priestorovou a funkčnou charakteristikou vyznačená v územnoplánovacej dokumentácii, na ktorú sa vzťahuje regulácia územného rozvoja formou regulačných listov,

- i) podmienkou priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia textovo a graficky vyjadrené regulatívy umiestňovania výstavby a uskutočňovania činností, ktoré majú vplyv na územie príslušného priestorovo-funkčného celku alebo jeho časti a na zabezpečenie udržateľného územného rozvoja; regulatívy priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia sú obsahom územného plánu mikroregiónu, územného plánu obce a územného plánu zóny,
- j) regulatívom priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia textovo, číselne alebo graficky vyjadrený parameter alebo limit, ktorým sa určujú podmienky na výstavbu alebo činnosti, ktoré majú vplyv na územie, a požiadavky na organizáciu územia,
- k) urbanistickou štruktúrou súčasná alebo navrhovaná zástavba a urbanistický spôsob zastavania územia v intenzite a rozsahu stanoveným v územnoplánovacej dokumentácii,
- l) zastavaným územím časť územia obce vymedzená v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie pre existujúcu a navrhovanú zástavbu budovami, verejnými priestranstvami a inými stavbami,
- m) zastavovacími podmienkami pre budovy, verejné priestranstvá a iné stavby súbor záväzných regulatívov vyjadrených textovo, číselne a graficky, ktoré sú súčasťou územného plánu obce a územného plánu zóny a ktoré vyjadrujú požiadavky na umiestňovanie budov, verejných priestranstiev a iných stavieb,
- n) štruktúrou osídlenia štruktúra sídel rôznych veľkostí pôsobiacich vo vzájomných vzťahoch na určitom území,
- o) štruktúrou sídla štruktúra jeho hmotných a funkčných prvkov, ktoré pôsobia vo vzájomných vzťahoch na území sídla,
- p) dopravnou infraštruktúrou dopravné vybavenie územia, ktorým sú najmä pozemné komunikácie, cyklistické komunikácie, železničná infraštruktúra, koľajové dráhy, trolejbusové dráhy a lanové dráhy, infraštruktúra civilného letectva, prístavy a vodné cesty a prepojovacie body medzi sieťami rôznych druhov dopravy a ich súčasť,
- q) technickou infraštruktúrou technické vybavenie územia, ktorým sú najmä elektroenergetické rozvody a zariadenia, zariadenia na výrobu elektriny, elektrické rozvody, plynárenské rozvody a zariadenia, sústava tepelných rozvodov a zariadení, zariadenia na výrobu tepla, verejné vodovody, vodárenské zdroje a objekty, verejné kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, ostatné vodné stavby, elektronické komunikačné siete a zariadenia, produktovody, skládky odpadu a zariadenia na nakladanie s odpadmi, vodné stavby na ochranu pred povodňami, závlahové zariadenia a odvodňovacie zariadenia, zariadenia vo verejných prístavoch ohraňovaných územnými obvodmi prístavov, zariadenia civilnej ochrany, zdroje a rozvody vody na účely hasenia požiarov,
- r) vybavenosťou komplex zariadení a plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie potrieb verejnosti najmä v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti, kultúry, cirkví, verejnej správy, administratívny, verejného stravovania, obchodu, rekreácie, športu, cestovného ruchu a nevýrobných služieb,
- s) verejným priestorom vonkajšie verejne prístupné priestranstvo, ktoré slúži všeobecnému využívaniu a ktoré je prístupné každému, najmä námestia, ulice,

- nábrežia, verejné parky, detské ihriská a voľné priestranstvá vytvorené kompaktnou zástavbou alebo rozvoľnenou zástavbou v zastavanom území,
- t) sídelným prostredím obývané územie vytvorené urbanistickými, sociálnymi, ekonomickými, prírodnými a kultúrno-historickými podmienkami so vzájomnými väzbami,
  - u) udržateľným územným rozvojom komplexný a vyvážený rozvoj územia, ktorý zahŕňa rozvoj všetkých hmotných a nehmotných zložiek, činností a procesov, ktoré sa vzťahujú na územie a ich vzájomné vzťahy a ktorý vytvára podmienky na dlhodobý vyvážený vzťah kvalitného životného prostredia, riešenia zmeny klímy a činností v území tak, aby uspokojoval potreby súčasnej generácie a neznižoval kvalitu života a zdravia budúcich generácií v sídelnom prostredí a krajinom prostredí,
  - v) verejným záujmom záujem vyjadrený územnoplánovacou dokumentáciou, ktorý prináša najmä prospech verejnosti so zreteľom na udržateľný územný rozvoj, ktorý zabezpečuje územnú súdržnosť, sociálnu súdržnosť a nediskrimináciu, záujem detí a sociálne vylúčených alebo ohrozených spoločností, územný systém ekologickej stability, ekologickú konektivitu, zelenú infraštruktúru, zachovanie hodnôt krajiny a kultúrneho dedičstva, ochrana a efektívne využívanie prírodných zdrojov a iných daností územia, ochranu prírody, ochranu vôd a zachovanie biodiverzity, ochranu životného prostredia, ochranu verejného zdravia, obranu štátu, bezpečnosť štátu, civilnú ochranu, ochranu pred požiarmi a zohľadňuje podmienky meniacej sa klímy a adaptívnej schopnosti,
  - w) stavbou vo verejnom záujme stavba dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry, stavba určená na vybavenosť v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti a verejnej správy, stavba určená na výrobu, ochranu kultúrneho dedičstva, historického dedičstva, prírodného dedičstva a ochranu a tvorbu krajiny a stavba určená na rozvoj alebo ochranu územia štátu, regiónu, obce alebo zóny vymedzená v územnoplánovacej dokumentácii.

Súvisiace ustanovenia zákona o územnom plánovaní:

§ 2, § 3, § 5, § 14

Súvisiace právne predpisy:

vyhláška o ÚPD; zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov

Z literatúry:

VITKOVÁ, E. (ed.) – KOVÁČ, B. (ed.). 2012. *Intenzita využitia územia slovenských sídel – vybrané otázky*. 1. Bratislava : Nakladateľstvo STU, 2012. 222 s. ISBN 978-80-227-3821-7; KOVÁČ, B. 2016. Urbanistické kontexty stavebnej kultúry. In *Urbanita*. 3-4/2016, s. 60-63

K § 5

Zákon o územnom plánovaní ustanovuje zákonné definície pre účely územného plánovania, nie pre celý právny poriadok. Zároveň je pojmový aparát územného plánovania doplnený vymedzením pojmov vo vyhláške o ÚPD, vymedzením pojmov pre celý právny poriadok podľa návrhu vyhlášky o územnotechnických požiadavkách a návrhu vyhlášky o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladoch.

V každom procese územného plánovania ide o usporiadanie vzťahov v území. Územie sa chápe ako časť zemského povrchu, ktorého hranice sú určené v mierke podľa toho, o aký typ územia vzhľadom na povahu územnoplánovacej dokumentácie ide. KURS sa spracúva v podrobnosti spracovania výkresu v mierke 1 : 1 000 000 alebo v mierke 1 : 500 000. KURR v podrobnosti spracovania výkresu v mierke 1 : 100 000 alebo v mierke 1 : 50 000. Grafická časť informatívnej časti územného plánu mikroregiónu, územného plánu obce sa spracováva v podrobnosti spracovania výkresu v mierke 1 : 25 000, v mierke 1 : 15 000 alebo v mierke 1 : 10 000. Grafická časť záväznej časti územného plánu mikroregiónu sa spracováva v mierke 1 : 10 000 alebo pre zastavané územie obcí sa môže spracovať v mierke 1 : 5 000 alebo v mierke 1 : 2 000. Záväzná časť metropolitného územného plánu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava a mesta Košice sa môže spracovať pre časť alebo časti zastavaného územia aj v mierke 1 : 2 000. Grafická časť informatívnej časti územného plánu zóny sa spracúva v podrobnosti spracovania v mierke 1 : 5 000, v mierke 1 : 2 000 alebo v mierke 1 : 1 000. Grafická časť záväznej časti územného plánu obce sa spracúva v podrobnosti spracovania v mierke 1 : 2 000 alebo v mierke 1 : 1 000 a ak je potrebná väčšia podrobnosť spracovania, môže sa spracovať v mierke 1 : 500. Územím sa rozumie každá časť zemského povrchu, pričom špecificky je vyčlenené len osobitné územie obce, ktoré je determinované z hľadiska zabezpečenia obrany štátu a bezpečnosti štátu, ochrany prírody, biodiverzity a krajiny. Keďže podľa § 22 ods. 3 písm. j) ZoÚP sa predpokladá pri uvedení osobitného územia súhlas správcu územia, predpokladom pre označenie územia za osobitné je existencia správcu, ktorý však pri vlastnícky nehomogénnej skupine pozemkov nemusí existovať, resp. takýchto správcov môže byť na danom území mnoho. Z praktického hľadiska zabezpečiť ich súhlas s vyznačením v územnom pláne zóny by bol nerealizovateľný vzhľadom na nastavenie procesov spracovania územnoplánovacej dokumentácie. Osobitné územia sa vyznačujú v KURS, KURR, územnom pláne mikroregiónu aj územnom pláne obce. V stupni územného plánu zóny sa vymedzujú už plochy. Pri metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie postupuje spracovateľ tak, že priestorovo-funkčné celky sa môžu členiť na jednu alebo viacero priestorovo-funkčných častí, alebo na skupiny pozemkov. Pričom jednotná funkčná a priestorová regulácia sa vzťahuje vždy k takto určenému územiu, ktorá je obsiahnutá formou regulačných listov. Pozemok sa považuje za najmenšiu územnú jednotku.

Podľa § 2 písm. j) vyhlášky o ÚPD je „*priestorovo-funkčným celkom vymedzená časť územia mikroregiónu, obce alebo zóny, so spoločnou alebo prevládajúcou priestorovou a funkčnou charakteristikou, ktorá sa môže skladať z viacerých priestorovo-funkčných častí a na ktorú sa vzťahuje regulácia rozvoja územia; priestorovo-funkčný celok sa môže skladať zo stavebných pozemkov, pozemkov verejného priestoru a pozemkov vegetácie a vodstva*“.

Podľa § 2 písm. k) vyhlášky o ÚPD je „*priestorovo-funkčnou časťou vymedzená časť priestorovo-funkčného celku so špecifickou priestorovou a funkčnou charakteristikou v jeho území, na ktorú sa vzťahuje regulácia rozvoja územia; priestorovo-funkčná časť sa môže skladať zo stavebných pozemkov, pozemkov verejného priestoru a pozemkov vegetácie a vodstva*“.

Podľa § 2 písm. l) vyhlášky o ÚPD je „*stavebným pozemkom vymedzená časť územia priestorovo-funkčného celku alebo priestorovo-funkčnej časti tvorená časťou jednej parcely, jednou parcelou alebo viacerými parcelami alebo ich časťami, na ktorý sa stavebným zámerom umiestňuje stavba alebo sa na ňom stavba nachádza, a pre ktorý príslušná*

územnoplánovacia dokumentácia určuje regulatívny priestorového usporiadania a funkčného využitia územia“.

Z hľadiska územnej samosprávy územné plánovanie licuje územné obvody samosprávnych krajov pri regióne a územné obvody obcí. Zároveň zákonodarca reflektoval na problém prílišnej územnej rozdrobenosti zavedením mikroregiónu ako homogénnej územnej jednotky z hľadiska špecifického územia, najmä z hľadiska životného prostredia, ochrany a tvorby krajiny, ochrany historického a kultúrneho dedičstva, rozvoja hospodárstva a cestovného ruchu, ako územie viacerých obcí alebo ich častí, pričom pre takéto územie je vytvorená možnosť obstarania územnoplánovacej dokumentácie mikroregiónu.

Výsledkom procesu územného plánovania je návrh urbanistickej koncepcie, ktorá prirodzene reflektuje aj skutočný stav vecí a ktorá predstavuje dlhodobý zámer priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Dopravnú infraštruktúru a technickú infraštruktúru, ktorú navrhuje urbanistická koncepcia, pritom možno zaradiť pod dopravné vybavenie a technické vybavenie ako druhy funkčného využívania územia. Krajinnou štruktúrou podľa Encyclopaedii Beliana (Encyklopedický ústav SAV) je „*horizontálne a vertikálne usporiadanie krajinných resp. krajinných zložiek na určitom priestore vrátane ich vzťahov a väzieb, ktoré spolu vytvárajú celok. Krajinná štruktúra je dynamická, vyznačuje sa značnou premenlivosťou a je ovplyvnená človekom.*“ Z hľadiska urbanistickej koncepcie ide o *status quo* v území, ktoré treba zohľadniť pri návrhu priestorového usporiadania územia. To predstavuje takú skladbu hmotných a funkčných prvkov, ktorými by sa mali dosiahnuť s ohľadom na ciele a zásady územného plánovania udržateľný rozvoj územia a optimálna organizácia územia. Urbanistická koncepcia je interpretovaním sústavy podmienok a regulatívov, ktoré sú obsiahnuté v schválenej územnoplánovacej dokumentácii.

Overenie zámeru koncepcie funkčného využívania územia sa v prípade komplexných a zložitejších štruktúr realizuje prostredníctvom územných štúdií. Overenie spočíva v preverení funkcie, ktorú dané územie z hľadiska krajinnej štruktúry a hodnôt, ktoré v území sú, pri pamätaní na budúce potreby spoločnosti dokázu zabezpečiť riešenie súčasných potrieb v spoločnosti tak, že určia základnú funkciu využitia územia, prípustnú alebo neprípustnú funkciu. Funkčné využívanie územia sa vyjadruje regulatívom funkčného využívania územia, ktorý môže byť základný a voliteľný.

Podľa § 16 ods. 7 vyhlášky o ÚPD: „*Základným regulatívom funkčného využívania územia sa vyjadruje spôsob funkčného využívania územia určením základnej funkcie a jednej alebo viacerých neprípustných funkcií v území.*“

Podľa § 16 ods. 8 vyhlášky o ÚPD: „*Voliteľným regulatívom funkčného využívania územia sa podľa potreby vyjadruje spôsob funkčného využívania územia určením jednej alebo viacerých prípustných funkcií v území. Prípustná funkcia využívania územia môže čiastočne alebo v celom rozsahu nahradiť základnú funkciu využívania územia.*“

Medzi druhy funkčného využívania územia pre územný plán mikroregiónu, územný plán obce a územný plán zóny patrí bývanie, vybavenosť, výroba, verejne prístupné priestranstvá, vegetácia a vodstvo (produkčná, rekreačná a ekostabilizačná), dopravné vybavenie a technické vybavenie.

V prípade, že je pre príslušné územie určená iba základná funkcia územia, tak v nej môžu byť ako prípustné všetky ostatné funkcie. Rovnako v prípade, keď je ako neprípustná funkcia určená len jedna vybraná funkcia, tak všetky ostatné sú v danom území prípustné. Zároveň nemusia byť ako prípustné uvedené, pričom takáto prevažujúca prípustná funkcia môže čiastočne alebo aj v celom rozsahu nahradiť základnú funkciu využívania územia.

Regulatívy priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia, ktoré špecifikuje vyhláška o ÚPD, sú obsahom územného plánu mikroregiónu, územného plánu obce a územného plánu zóny, predstavujú podmienky priestorového usporiadania územia a funkčného využívania územia pre umiestňovanie výstavby a uskutočňovania činností, ktoré majú vplyv na územie. Príslušné regulatívy sú vyjadrené v územnoplánovacej dokumentácii textovo, číselne alebo graficky parametrom alebo limitom, ktorým sa určujú podmienky na výstavbu alebo činnosti, ktoré majú vplyv na územie, a požiadavky na organizáciu územia. Urbanistický pohľad na existujúcu a navrhovanú zástavbu najmä s ohľadom na intenzitu a rozsah predstavuje urbanistickú štruktúru v území, ktorá vytvára na tej najvyššej úrovni štruktúru osídlenia, ktorá predstavuje mapu sídel s ich určenými hmotovými a funkčnými prvkami, ktoré pôsobia vo vzájomných vzťahoch v území daného sídla. Sídelným prostredím sa potom rozumie také územie, ktoré je špecifikované a vytvorené vzájomnými väzbami historických, sociálnych, ekonomických, prírodných a kultúrno-historických podmienok v konkrétnom obývanom území.

Významnou časťou územia pre urbanistickú štruktúru je práve zastavané územie, ktoré je vymedzeným územím v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie jednak existujúcou zástavbou, ale je aj navrhované pre budúce zastavenie budovami, verejnými priestranstvami alebo inžinierskymi stavbami. Funkčnosť osídlenia je závislá od dopravnej infraštruktúry a od technickej infraštruktúry, ktoré tak ako ich ustanovenia písmen p) a q) definujú, obsahujú všetky nám dnes známe a na Slovensku možné spôsoby dopravy, ako aj známe obslužné siete a zariadenia, ktoré zabezpečujú funkčnosť sídel aj dopravnej infraštruktúry.

Vybavenosťou sa rozumie v územnom plánovaní základné funkčné využitie územia popri bývaní, výrobe, dopravnej a technickej infraštruktúre, ktoré sa vymedzuje pre stavebné pozemky. Vybavenosť zahŕňa všetky ostatné využitia na uspokojovanie ľudských potrieb okrem bývania a výroby.

Dnes je jedným z indikátorov úrovne urbanizmu miest a obcí vzhľad verejných priestorov. Tie determinujú aj vplyv miest a obcí na spokojnosť a pocit šťastia jednotlivcov. „*Osobitnou a významnou, ak nie najvýznamnejšou, kapitolou kultúrnej úrovne sídiel sú ich verejné priestory.*“ (Kováč, 2016). Novonavrhovaný proces územného plánovania by mal reflektovať túto skutočnosť a umožniť spracovávať územné plány tak, aby bol dôraz na optimálne podmienky pre verejné priestranstvá. Zároveň verejné priestranstvo nie je obmedzené vlastníckym vzťahom k pozemku štátom alebo územnom samosprávou. Podmienkou verejného priestranstva však nie je len jeho prístupnosť, ale aj určenie účelu slúžiť na všeobecné využívania, napríklad umiestnením lavičiek a smetných košov na neohradené priestranstvo bez označenia zákazu vstupu na súkromný pozemok. Znamená to, že skutočnosť neoplotenia súkromného pozemku nespôsobuje, že sa z pozemku stáva verejné priestranstvo, pokiaľ vlastník pozemku spôsobom a formou využitia pozemku neprejaví svoju vôľu, aby takýto pozemok slúžil všeobecnému využívaniu.

Definícia udržateľného územného plánovania precizuje všeobecnú zákonnú definíciu trvalo udržateľného rozvoja tak, ako ju pre celý právny poriadok ustanovuje § 6 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov, podľa ktorého trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti „*je taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.*“

Komplexnosť pojmu udržateľného rozvoja postihuje atribúty, ktoré sú pre proces územného plánovania nevyhnutné zohľadniť, pričom nejde len o hmotné zložky v území, ale aj o nehmotné zložky, činnosti a procesy, ktoré sa vzťahujú k riešenému územiu. Na rozdiel od sídelného prostredia zákon neustanovuje, čo má na mysli krajinným prostredím, rovnako ako je tomu v prípade krajiny štruktúry. Možno preto vychádzať zo všeobecného chápania krajiny štruktúry tak, ako ju uvádza Encyclopaedia Beliana.

Oproti doterajšej úprave územného plánovania sa zavádza pre účely územného plánovania definícia verejného záujmu, ktorá je definovaná demonštratívnym výpočtom podmienok. Základnou podmienkou je vyjadrenie verejného záujmu v územnoplánovacej dokumentácii. Zmyslom druhej podmienky je, aby takýto záujem prinášal prospech verejnosti, avšak to nie je výhradná, resp. neopomenuteľná požiadavka. Tretia požiadavka sa týka vymedzeného okruhu oblastí, ktoré determinujú verejný záujem. Ide o zabezpečenie územnej súdržnosti, sociálnej súdržnosti a nediskriminácie, záujmu detí a sociálne vylúčených alebo ohrozených spoločností. Komplexne je vyjadrený verejný záujem v environmentálnej oblasti cez systém ekologickej stability, ekologickej konektivity. Patrí sem aj rozvoj zelenej infraštruktúry, zachovanie hodnôt krajiny a kultúrneho dedičstva, ochrana a efektívne využívanie prírodných zdrojov a iných daností územia, ochrana prírody, ochrana vôd a zachovanie biodiverzity, ochrana životného prostredia a záujem, ktorý zohľadňuje podmienky meniacej sa klímy a adaptívnej schopnosti. Verejný záujem je aj záujem na rozvoji dopravnej infraštruktúry a technickej infraštruktúry, ochrane verejného zdravia, obrany štátu, bezpečnosti štátu, civilnej ochrany a ochranu pred požiarimi. Verejný záujem sa vyjadruje v územnoplánovacej dokumentácii cez plochy a koridory na umiestnenie stavieb vo verejnom záujme.

Stavbou vo verejnom záujme je na rozdiel od verejného záujmu stavba taxatívne vymedzená v oblasti uvedenej v definícii, ktorá je zároveň vymedzená v územnoplánovacej dokumentácii. Ide o stavbu:

- a) dopravnej infraštruktúry spodrobnej v písm. p) komentovaného ustanovenia,
- b) technickej infraštruktúry spodrobnej v písm. q) komentovaného ustanovenia,
- c) určená na vybavenosť v oblasti výchovy a vzdelávania, sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti a verejnej správy,
- d) určená na výrobu,
- e) určená na ochranu kultúrneho dedičstva, historického dedičstva, prírodného dedičstva a ochranu a tvorbu krajiny,
- f) určená na rozvoj alebo ochranu územia štátu, regiónu, obce alebo zóny.